

VIVỌNU AZỌN PAULU TỌN TO AZIA

Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:1-38

NUPINPLỌN 347 – NA MEHO LẸ

Nupinplọn Do Tame: "Mọ yẹn ma sọ lẹn gbigbo sie di núvivé hlan dè, sọmọ do yẹn ni do yí ayajẹ do hẹn ali sie jẹ pòdo, po devizọn he yẹn yí sọn Jesu Oklunọ de po, nado nọ lá Wẹndagbe ojomiọn Jihwéyẹwhe tọn tọn" (Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:24).

I Gbejizọnlín Paulu Tọn Sọn Efesu Yì Kọlinti Po Kọlilẹ Eton Po Wá Tloa

1. Paulu jugbọn otò Tloa tọn mẹ yì Makedonia to nújijọ he tin to Efesu godo: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:1; 2 Kọlintinu lẹ 2:12, 13.
2. E wá Kọlinti to aigba Glẹki lẹ tọn ji: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:2.
3. E lẹkọ yì Tloa: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:3-6.

II Gbejizọnlín Paulu Tọn Sọn Tloa Yì Miletu

1. Eutiku jai gbọn vesẹnu to ohonù atontọ aga tọn ji to yẹwhehó didọ Paulu tọn whenu: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:7-9.
2. Yè hẹn gbigbo eton gò do ogbẹ: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:10-12.
3. Gbejizọnlín Paulu tọn yì Miletu: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:13-17.

III Nuplọnmẹho Paulu Tọn Hlan Mẹho Efesu Tọn Lẹ

1. E flin mẹho lẹ dogbọn yẹwhehó didọ po oplọn he e ko do plọn yé lẹpo tọn dali: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:18-21; Titu 2:7, 8.
2. Ewọ ma blawu nado jo finẹ do gba: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:22-27; 2 Timoti 4:7.
3. Yé plọnnu mẹho lẹ nado nọ yin apó Klisti tọn, yè sọ kọhó na yé dogbọn meylankan lẹ tọn dali: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:28-32; 2 Timoti 3:1-5; 2 Pita 2:1-3.
4. Nukunken he Paulu ma tindo yín apajlẹ na gbẹtọ lẹ po: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:33-35; 1 Samuẹli 12:3.
5. E yì odẹ do vọ yẹwhehó eton: Owalọ Apọsteli lẹ tọn 20:36-38.

OTADENA

Gbigbo Wẹndagbelila Paulu Tọn

"Gbọn ohia daho po nújawu lẹ po dali, gbọn huhlọn Gbigbo Jihwéyẹwhe tọn tọn dali; sọmọ do sọn Jelusalẹm lẹdo jẹ Illilikumi, yẹn ko do yẹwhehó Wẹndagbe Klisti tọn to gigó mẹ" (Lomunu lẹ 15:19). Le wẹ Paulu wlanwe hlan Lomu whenuena e to gbejizọnlín atontọ wẹndagbelilá tọn he ji. Illilikumi he dẹn hùgan kilomẹtlu fọtọn nuwontọn elán šinẹ (1609) nkọ do Jelusalẹm go to awà ohù he to sisa sọn Itali dali ji. Whenuena e ko dla otò he tin to awà Jelusalẹm po Italia lẹ po mẹ pọn, ojlo Paulu tọn wẹ nado juyí sọn Lomu yì Spaini po otò he dẹn bóbo lẹ po. "Šigba dinvie le yẹn ma sọ tindo oten de to awà helẹ ji ba, bọ yẹn ko sọ tindo ojlo he klo sọn ohwè nemudie gbọn nado wá mi de; whedepopenu yẹn tọnwhẹn jei Spaini, yẹn na wá mi de (Lomunu lẹ 15:23,24).

To ohó pẹvide helẹ mẹ, mí mọ agbegbe sùsù he mẹ Apọsteli lo ko gbọn lẹ, sọgan ovẹ sọ to hùhù ayiha eton nado yì aigba yóyó devo na Wẹndagbe. Gbigbo Wẹndagbelilá nugbo tọn he yè ma sọgan hẹndote wẹ ehe. Tukla aliho tọn ma yín nude na ẹn adavo ewọ ni sà to yẹwhehó Klisti tọn do bo sọ do nùkún Wẹndagbe tọn do aigba yóyó he dojo ji.

Gbejizọnlín Sọn Efesu

To tukla daho he Demẹtliu ko dá dai godo, Paulu tọn sọn Efesu bo sọ yì gbejizọnlín eton yì sọn Makedonia yì Kọlinti to Glẹki tò mẹ; taididọ e to agojoyigodo, e diokọ hlan Jelusalẹm dali fihe e tindo linlẹn te nado dohún yì Lomu. Whenuena e tọn sọn Efesu, dopo to otò he mẹ e nọte te lẹ wẹ Tloa. E do

dole dọ: "Whenuena yẹn wá Tloa nado dọyẹwheho Wẹndagbe Klisti tọn, bọ yè hùn ohọn de hlan mi gbọn Oklunọ dali, yẹn ma tindo gbojẹ de to ayiha sie mẹ, na yẹn ma mọ Titu mẹmẹsunnu sie wutu: sigba whenuena yẹn biogbe yé, yẹn tọn sọn finẹ yi Makedonia" (2 Kọlintinu lẹ 2:12,13). Mí yise dọ ofi awetọ he e nọte te to Filippi, to fihe e wlanwe awetọ he hlan Kọlintinu lẹ to ehe mẹ e dọ do le dọ: "Whenuena mí wá Makedonia, agbasalan mítọn ma tindo gbojẹ, sigba yè to tukla do mí to awà popo ji; avùn tin to gbonu, obú tin to homẹ. Sigba Jihwéyẹwhe, he nọ miọnhomẹna omẹ he yè zindai lẹ, miọnhomẹna mí gbọn wíwá Titu tọn dali" (2 Kọlintinu lẹ 7:5,6).

Tukla

Luku, mẹhe wlanwe Owalo Aposteli lẹ tọn, ma dọ sùsù to onú he jọ lẹ mẹ gba, sigba to jijẹdo eji devizón Paulu tọn mẹ, Jihwéyẹwhe ko dọ dọmọ: "Yẹn na dohia ẹ onú sùsù nẹmu ewọ na jiya na, na oyin sie tọn wutu" (Owalo Aposteli lẹ tọn 9:16). Ogbẹzán Paulu Aposteli tọn ma yin onú boawu kẹdẹdile e to afọ zọn biọ otọjihúnme sọn ofide jẹ fidevo. **Owé he e wlan hlan Kọlintinu lẹ do vude to tukla he é pé lẹ mẹ hia mí.** "Mẹmẹsunnu emi, míwlẹ ma jlo mi ni yin madonano tukla mítọn tọn he pla mí to Asia gba, dọ yè finyon mí zẹjlego, hùgan huhlọn mítọn, yèdọ sọmọ bọ mí ma sọ tin tódido na ogbẹ mítọn ba: sigba mílọsu tindo owheđa okú tọn to mílọsu mẹ, na mí ma na do dotu do míde go, adavo do Jihwéyẹwhe he zé oşio lẹ tite go: mẹhe whlẹn mí sọn okú dahọ mọtọnnkọ mẹ, bo sọ to mí whlẹn". (2 Kọlintinu lẹ 1:8-10). Nibotlẹ sọ yin dọ okú pannukọn Paulu şogan e şogan dọ dọmọ: "Na nukunbibia mítọn whiwha, ehe tin na nukunwhiwe dopo, to azón kiklo po gigo pinpẹn madopodo he hùgan po wà na mi" (2 Kọlintinu lẹ 4:17). "Yè to tuklado mí to awà popo ji, gánşo mí ma yin mẹnhalodotena; yè to mí gbéjé, sigba e ma yin to matin tódido mẹ gba; yè to homẹkẹndo mí gánşo yè ma gbé mí dai gba; yè to mí hòlialai, gánşo yè ma hù mí súdo; mí sọ to okú Jesu Oklunọ tọn hen danpé to agbasa mẹ, dọ na yè nido hen ogbẹ Jesu tọn şawuhia to agbasa mítọn mẹ ga" (2 Kọlintinu lẹ 4:8-10). E na gọlọ na mí nado wonji hwlépon po tukla mítọn lẹ po go eyin mí yonẹn dọ tukla mítọn heleş ma sọ nude eyin yè jlẹ yé do ehe jọ dónukọnnọto Wẹndagbe he tọn go lẹ.

Lẹn onú he e ko gbọn emẹ luntón neleş pón le e to azón eton yi jlẹ do Aposteli lalonọ lẹ tọn go do: "To tuklajẹ mẹ gbahu gbahu, to gánhọ mẹ gbahu gbahu, to hihomẹ é zẹ ojlé go, to okú mẹ whepoponu. Sọn Jú lẹ si whlatón wẹ yẹn yi obá gbantónnukunẹnẹ adavo whladopo. Whlatón wẹ yé li opò mi, yé dlanzannu do mi whladopo, húnşio mi whlatón, okle dopo ozán dopo mẹ wẹ yẹn do tin to odògbo mẹ; to gbejizọnlín lẹ mẹ whepoponu, to owù osin tọn mẹ, to owù ajotó lẹ tọn mẹ, to owù mẹ sọn tòmẹnu sie titi lẹ de, to owù mẹ sọn kosi lẹ de, to owù mẹ to otódaho mẹ, to owù mẹ to zungbo mẹ, to owù mẹ to ohù mẹ, to owù mẹ to mẹmẹsunnu lalonọ lẹ şénşen; to nudikọ po awufiẹsa po mẹ, to awuhihọ mẹ whepoponu, to huvé po nugbla po mẹ, to nubibla mẹ whepoponu, to avivọ po omẹjẹ po mẹ" (2 Kọlintinu lẹ 11:23-27). Nugbo nugbo e ma yin onú devo adavo gbıgbọdomẹmẹ Jihwéyẹwhe tọn wẹ şogan hen gbẹto yi nukon to ogbẹzán he góna awugble po tukla mọhunkọ lẹ po mẹ.

Kolinti

To "ohó nuplọnmẹ tọn sùsù godó" lẹdo Makedonia lẹpo pe, Paulu wá Glẹki, to fihe e nọ họ osùn atọn po Kọlintinu lẹ he e ko wlanwe hlan lẹ po. Nibotlẹ sọ yin dọ Paulu ko jiya onú nẹ lẹpo tọn na Klisti, şogan ewọ ma nọ abọẹ nado dọyẹwhehó Wẹndagbe tọn whenuena e tlẹ ko dọnsẹpo omẹ ohwè kandeko (60) mẹho, na to file wẹ e wlan owé eton hlan Lomunu lẹ he dọ hezézé dọ "mọ le e te to huhlọn sie mẹ, yẹn ko wleawu nado dọyẹwhehó Wẹndagbe tọn hlan mi omẹ he tin to Lomu lẹ ga" (Lomunu lẹ 1:15).

Azán Tintan Osẹ Tọn

Le Paulu nado biọ ohún mẹ sọn Kọlinti kẹdẹdi tito he e ko basi dai, e do honton eton lẹ hlan gbọn ohún mẹ yi Tloa whenuena ewọ lọsu gbónafọ yi ofihe den sọ kilomẹtlu fowe (400) hunkọ kavi hugan mọ do Filippi, sọn finẹ wẹ e dohún te yi Tloa. To file, to azán Oklunọ tọn gbe, ehe yin azán tintan osẹ tọn, devi lẹ plidopo. Azán he yin azán he devi lẹ nọ whla to godó he Oklunọ ko fón, na Paulu degbe na Kọlintinu lẹ nado hen núnina yeton lẹ wá ohọ Jihwéyẹwhe tọn mẹ to azán lọ gbè. Jesu lọsu ga, to godó he E ko fón to afonnu to azán Oklunọ tọn gbè, E do ede hia Aposteli Etón lẹ to azán helọ gbè podọ to azán Oklunọ tọn he hodoe gbè, gbọn ehe dali Oklunọ lọsu ga, zé ogbèdide do eji nado nọ whla azán tintan osẹ

ton do oten gbojézán Jù lẹ ton mẹ. Devi lẹ to Tloa yin ogbèdide tenù nùdùdù Oklunọ ton ton ga kẹdẹdile Oklunọ míton ko degbe do.

Mẹhe Hùvẹ To Hùhù Lẹ

Huhlọn daho Jihwéyẹwhe ton sọawuhia to Tloa dogbọn finfọn oşiq ton dali. Matin ayiawe hùvẹ Ohó Jihwéyẹwhe ton do na hù omẹ helẹ na Paulu dọyẹwhehó kaka jẹ ozán gbodoawemẹ, e ma sọ do onùte to yẹwhehó eton mẹ kaka jẹ afonnu adavo whenuena e hen gbigbọ visunnu nẹ ton gò do ogbẹ. Magbojẹ, Paulu zọn afọ yi kilomẹtlu gbannukunawe (32) yi otò Azọsi ton mẹ. Eya Paulu tindo awubọ kẹdẹdile Jesu tindo do to odòto Jakọbu ton tó fihe E mọ yonnu Samaliatọ lọ te mẹhe hùvẹ nugbo ton to hùhù.

Nuplọnmẹho Godo Tọn He Paulu Dọ Hlan Mẹho Efesu Tọn Lẹ

Ogbàndindọn Paulu ton to Efesu ma den sọmọ, na ojlo ayiha eton ton wẹ nado tin to Jelusalem to ojilẹ hùnhwẹ Pentikọti ton whenu, şigba e dowen hlan mẹho lẹ, e sọ dọ nuplọnmẹho godo ton na yé dọ yé ma sọ to na mọ nukunmẹ eton ba. To ede yi do basi apajlẹ mẹ, Paulu plọnnu yé nado yin whiwhẹno podọ nugbonọ. E flin yé dọ Gbigbọ Wiwe wẹ yi yé do basi nugopọntọ, yé sọ do na yin Agùn Jihwéyẹwhe ton dogbọn didọ hwihwle Jihwéyẹwhe ton lẹpo na yé ton dali. Oplọn Klisti ton yin titegbe sùsù hugan na Apósteli Kosi lẹ ton he, na e yonẹn dọ ojilẹ na wá whenuena gbẹtọ lẹ ma to na yi oplọn he pégan ton ba gba.

Paulu ma jlo na Efesunu lẹ ni jo lenpon bo vojọ do gba. Eya ewọ to linlenpon awugble he na wá plá omẹ helẹ whenuena yé to yẹwhehó dọ dọmọ: na omẹ helẹ ni yi Klisti sè matin ayiha gbigba, finfinon omẹ jijj-di-Jihwéyẹwhe ton na ylando yeton lẹ po lenpon bo vojọ nugbo ton po po didiọ ayiha mẹ ton po. Ewọ ma jlo na omẹ helẹ ni tindo sinsẹn he ma tindo adọ, matin Ohún Oyẹsu ton kẹdẹdile e ko te do na omẹ sùsù to egbé he gba; na e flin yé dọ Ohùn Jesu ton wẹ yé do hò Agùn Jihwéyẹwhe ton. E sọ dọmọ Ohó Jihwéyẹwhe ton sọ sọgan hen yé lodó bo na sọ na yè onú tindo to mẹhe yè lẹwẹ lẹpo şẹnşen.

E do na yin yinyonẹn hlan Paulu dọ ohlẹ ylankan lẹ na diọ sinsẹn zùn ajówiwà, enẹwutu e kọho na mẹho lẹ lọ dogbọn nukunkẹn dali. Gbọ na alọ Paulu ton he wázon na matindo eton ni yin hokonamẹ na omẹ nẹlẹ he to vẹvẹ na fataka po sika po bo sọ to yẹwhehó Wẹndagbe ton dọ na ale adọ ton.

To okle po ozán po na ohwè atọn, hokonamẹ po dasin Paulu ton po do owanyi po vivenudido eton po hia na omẹ Efesu ton lẹ. Yẹwhehodidọ sọn ayiha eton lẹpo mẹ dohia gbangba to ohó eton mẹ he dọ dole dọ: "dọ nudepope he yin dagbe na mí gba."

Gbigbọ Wiwé kunnude dọ ogán po nukunbibia lẹ po tin to nukon na ẹn, şigba Paulu, e sọgan dọ dole dọ: "mọ yẹn ma sọ len gbigbọ şie di nùvivẹ hlan dẹ, sọmọ dọ yẹn nido yi ayajẹ do hen ali şie jẹ podọ, po devizọn he yẹn yi sọn Jesu Oklunọ de po, nado nọ lá Wẹndagbe ojomiọn Jihwéyẹwhe ton ton". Bé ehe wẹ hwihwlẹ towe nado sinyenlin kakajẹ pòdo?

OKANBIQ LẸ

1. Basi ododin na he a sọgan basi dogbọn oyin dawẹ he ton yè ylọ to Owalo Apósteli lẹ ton mẹ 20:4
2. Dọ le Paulu zinzonlin dó sọn otò de mẹ jẹ otò de mẹ to oplọn míton he mẹ.
3. Dohia to Biblu mẹ ojlo ayiha Paulu ton mẹ ton po huhlọn eton po.
4. Ofi donunemu wẹ mí ko mọ hia te dọ yè fọn oşiq tite to Biblu mẹ?
5. Dọ sùsù onú he ton wutu mí do nọ basi sinsẹn to azán tintan osẹ ton gbè do oten gbojézán Jù lẹ ton mẹ.
6. Mẹnụ wẹ de mẹho Efesu ton lẹ na nukontọ?
7. Nawẹ Paulu nọte den sọ to Efesu?
8. Nawẹ Paulu dohia do dọ ewọ ma tindo nukunkẹn?
9. Ohó titegbe to Ohó Jihwéyẹwhe ton mẹ tẹ lẹ go wẹ yè donu to ota oplọn he ton mẹ?
10. Dọ vude to oya he Paulu ji lẹ mẹ na Wẹndagbe wutu?